

# СТАНОВИЩЕ

на Съюза на съдиите в България

по Проекта на Отчет за изпълнението на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система и Пътната карта към нея в периода януари – юни 2018 г.

Уважаеми членове на Съвета за прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система,

Представяме становището ни по обявения проект на отчет, като молим същото да бъде взето предвид при обсъждането му на насроченото за 11.07.2018 г. заседание на Съвета.

Като обща забележка към съдържанието на отчета отправяме липсата на конкретна информация за извършените дейности по проектите, посочени като изпълнявани по отделните мерки и специфични цели от Пътната карта. За повечето от тези проекти е представена информация за етапа на изпълнение, без обаче да е посочено какви дейности вече са извършени, кои от заложените в съответните проекти цели са изпълнени и с какво предстоящите дейности биха допринесли за постигането им. Намираме за по-подходяща форма за отчитане на конкретно постигнатото използваната в предходния отчет<sup>1</sup>, която позволяваше както да бъдат посочени конкретните действия за всяка една от мерките за изпълнение на специфичните цели по отделните шест стратегически цели, така и да бъде направена преценка има ли напредък спрямо предходния отчетен период.

Посочваме следните наши възражение по отделни части от проекта на отчет:

**- По I. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Гарантиране независимостта на съда и на другите органи на съдебната власт чрез ефективни мерки срещу корупция, политически и икономически натиск и други зависимости**

---

1

<http://www.mjs.bg/Files/%D0%9E%D1%82%D1%87%D0%B5%D1%82%20%D0%BF%D0%BE%20%D0%90%D0%A1%20%D0%B8%20%D0%9F%D0%9A%20-%2030%20%D0%9D%D0%BE%D0%B5%D0%BC%D0%B2%D1%80%D0%B8%20.pdf>

## **I. 1. Специфична цел 1: Преодоляване на институционалните причини за неправомерно влияние върху и чрез Висшия съдебен съвет**

Сред заложените в Актуализирана стратегия за продължаване на цели, първостепенно значение е отделено на постигането на действени гаранции за независимост на съда и съдебната власт. Налице са международно признати стандарти за независимост на съда, на които и към настоящия момент устройството на съдебната система в България не съответства. Този въпрос, включително и за съответствието на промените на ЗСВ от 2016 г. с международно признатите стандарти за независимост на съда и с отправените в течение на предходните години препоръки към България от страна на Венецианската комисия /ВК/ беше обект на Становище № CDL-AD(2017)018-е на същата комисия, обявено на 9-ти октомври 2017 г.<sup>2</sup> Становището на ВК беше поискано от Мониторинговия комитет на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа /ПАСЕ/, с оглед на продължаващия от 2000 г. досега пост-мониторингов диалог между ПАСЕ и България. В становището си Венецианската комисия отново припомня общоприетия стандарт за осигуряване на независимост на съдебната власт чрез администрирането на кадровите и дисциплинарните въпроси по отношение на съдии от съдебен съвет, състоящ се в своето значително мнозинство от съдии, избрани от своите колеги<sup>3</sup>, както и нееднократно отправяните към България препоръки в предходни становища на ВК<sup>4</sup>. Отчитайки продължаващото и след конституционната реформа от 2015 г. и двукратните изменения на ЗСВ от 2016 г. несъответствие на структурата на българския ВСС, включително и на Съдийската му колегия, с тези стандарти и с предходни нейни препоръки, в становището си от 9-ти октомври 2017 г. ВК предлага конкретен механизъм, при който без изменения на Конституцията, в ЗСВ да се предвиди решенията за професионалното развитие на съдиите и по засягащите ги дисциплинарни въпроси да бъдат взимани с мнозинство от членовете на ВСС, избрани от съдиите – така нареченото „двойно мнозинство“. Така отправената от Венецианската комисия като ключова препоръка не беше изпълнена и това не е отчетено в предложения проект. Необходимостта от законодателни промени, насочени към намаляване на политическото влияние върху Висшия съдебен съвет в аспекта на голямата представителност на избраните от Народното събрание негови членове е отбелязана и в различни доклади на институции като ПАСЕ<sup>5</sup> и ГРЕКО<sup>6</sup>, като следва да се вземе предвид,

---

<sup>2</sup> [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2017\)018-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2017)018-e)

<sup>3</sup> Препоръка на Съвета на министрите на Съвета на Европа CM/Rec(2010)12)

<sup>4</sup> CDL-INF(1999)005, CDLAD(2003)16, CDL-AD(2008)009, CDL-AD(2009)011, CDL-AD(2010)041, CDL-AD(2015)022

<sup>5</sup> <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24022&lang=en>

<sup>6</sup> <https://rm.coe.int/fourth-evaluation-round-corruption-prevention-in-respect-of-members-of/16807342c8>

че даденият срок за изпълнение на препоръките от ГРЕКО в нейния последен доклад е 31.12.2018 г.

**- По I. 2. Специфична цел 2: Съдийското самоуправление като ефективно средство за ограничаване възможностите за административни форми на влияние върху независимостта на съда и повишаване на отговорността и ефикасността на администрирането на съдилищата**

В предложението проект липсва въобще отчитане на постигнатото по изпълнението на тази специфична цел през отчетния период. Отчетените като изпълнени в предходния отчетен период мерки „1.2.1 Разширяване на правомощията на общите събрания на съдиите в процеса на администриране на съдилищата и номинирането и/или избор на председателите, заместник-председателите и председателите на отделения“, „1.2.2 Ефективно утвърждаване на съответствието на статуса на председателите на съдилищата с принципа „пръв сред равни“ чрез включване на съдиите при упражняване на организационните правомощия на председателите“ изискват периодично обобщаване на практиката на Съдийската колегия на ВСС по избор на председатели на съдилища и назначаване на техни заместници, както и на формите на участие на съдиите в отделните съдилища в тяхното управление. Друга от предвидените по тази специфична цел мярка – „1.2.4 Включване в приеманите от общото събрание на съдиите годишни отчетни доклади на съдилищата на специален раздел за независимостта на съда, съдържащ анализ и коментар на всички случаи на опит за упражняване на влияние върху съда, направените отводи, подадените сигнали и резултатите от извършените регулярни или извънредни инспекции, включително от Инспектората към ВСС“ според предходния отчет е била в „процес на изпълнение“ и не е ясно защо в сегашния проект не е отразен статусът ѝ на изпълнение. За да се гарантира, че тази мярка ще бъде изпълнена, следва да се въведе задължение в съдържанието на годишните отчетни доклади на съдилищата да се включва раздел за независимостта на съда със съответното съдържание. Следва също така в отчета за настоящия период да се посочи, че тази мярка все още е в процес на изпълнение.

**- По I. 3. Специфична цел 1. 3 Систематична политика за превенция на корупцията в съдебната власт**

В представения проект липсва отчитане на изпълнението на мерките, които в предходния отчет са се намирали в процес на изпълнение към 30.11.2017 г., а именно мерките „1.3.4 Въвеждане на механизми за бързина, обективност и отчетност на провежданите разследвания срещу магистрати и създаване на действени гаранции, че разследванията не се използват за формиране на зависимост у разследваните, включително въвеждане на шестмесечни доклади от главния прокурор до ВСС относно такива разследвания“, „1.3.7 Изработване на

стандарт за сигурност на информационните технологии, използвани в съдебната власт“, „1.3.8 Създаване на гаранции за сигурност и прозрачност на процеса по разпределение на делата на случаен принцип и по определяне на персоналния състав на отделните съдебни състави“, „1.3.9 Изграждане на капацитет на ИВСС да следи за системни корупционни фактори в работата на органите на съдебната власт“, „1.3.10. Изготвяне на ежегодни доклади от ВСС за наличие на данни за корупция и оценка на ефективността на мерките за борба с нея и публичното им обсъждане“. По мярката „1.3.6 Ограничаване на командироването на магистрати“, отчетена като изпълнена изцяло в предходния отчет е следвало да се вземе предвид осъществената през м. октомври 2017 г. законодателна промяна в ЗСВ. С тази промяна се премахнаха голяма част от ограниченията в прилагане на института на командироването, а именно тези ограничения, въведени през 2016 г. бяха посочени в отчета за изпълнението към 30.11.2017 г. като такива, довели до цялостно изпълнение на мярката.

#### **- По I. 4. Специфична цел 1. 4 Укрепване на етичната регулация**

По тази специфична цел са отчетени единствено дейности, свързани с проведени обучителни прояви, което е само една от трите отделни предвидени в Пътната карта мерки за обезпечаване на изпълнението на целта.

#### **- По II. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Човешкият капитал на съдебната власт – основен ресурс и фокус на реформата: статус на съдиите, прокурорите и следователите**

По тази стратегическа цел са отчетени множество количествени данни за обявени и проведени конкурси за първоначално назначаване, за повишаване и преместване, за проведени обучения, за извършени атестации. Споменати са и предприети действия за законодателни изменения в областта на конкурсите и атестациите, без обаче да са анализирани конкретните причини, водещи до забавянето на конкурсните процедури.

#### **- По IV. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: Модерна и ефективна наказателна политика, Специфична цел 3: Ефективна прокуратура**

В тази част на проекта за отчет е посочено, че са изпълнени мерките от Плана за действия за изпълнение на препоръките по Независимия анализ за прокуратурата, чието изпълнение попада изцяло в компетентността на прокуратурата. За изпълнението на препоръките по Независимия анализ за прокуратурата беше обявена Пътна карта<sup>7</sup>, обсъдена в заседанието на Съвета,

7

<http://www.mjs.bg/Files/%D0%9F%D1%8A%D1%82%D0%BD%D0%B0%20%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%>

проведено на 24-ти юли 2017 г. Видно е от същата Пътна карта, че не само и изключително Прокуратурата на Република България е била определена като отговорна институция по изпълнение на конкретните препоръки. В този смисъл и не става ясно как същите препоръки са изпълнени и съответно с какви предприети действия.

Гр. София,

11.07.2018 г.

Председател на УС на ССБ:

Атанас Атанасов